

JOHN MICHAEL TALBOT
a STEVE RABEY

Skúmanie darov Ducha

Objavte silu,
ktorú vám
Boh pripravil

Skúmanie
darov
Ducha

John Michael Talbot
a **Steve Rabey**

Skúmanie **darov** Ducha

**Objavte silu, ktorú vám
Boh pripravil**

© John Michael Talbot a Steve Rabey, 2020

© Preklad Lukáš Vaník, 2022

© Redemptoristi – Slovo medzi nami, 2022

Všetky texty piesní napísal John Michael Talbot

© Troubadour for the Lord alebo Birdwing Music

This translation published by arrangement with Image, an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC.

Imprimi potest:

P. Václav Hypius CSsR, provinciál,

č. j. 101/2022 zo dňa 14. november 2022

ISBN 978-80-8193-048-5

Obsah

PRVÁ ČASŤ: ÚVOD	7	ÔSMA KAPITOLA	
PRVÁ KAPITOLA		Dar zázrakov	130
Živý v Božom Duchu	9	Keď nadprirodzené zasahuje do prirodzeného	
DRUHÁ KAPITOLA		DEVIATA KAPITOLA	
Duch a dary	19	Dar proroctva	144
DRUHÁ ČASŤ: DARY	38	Splnomocnený zjavovať Božiu pravdu	
TRETIA KAPITOLA		DESIATA KAPITOLA	
Dar jazykov a výklad	40	Dar rozlišovania duchov	158
Hovoriť ľudskými aj anjelskými jazykmi		Božie röntgenové lúče v duchovnom svete	
ŠTVRTÁ KAPITOLA		TRETIA ČASŤ: ZÁVER	174
Dar múdrosti	61	JEDENÁSTA KAPITOLA	
Božské poznatky pre každodenný život		Ďalšie dobré Božie dary	176
PIATA KAPITOLA		DVANÁSTA KAPITOLA	
Dar poznania	81	Najlepšou cestou je láska	188
Neviditeľné sa stáva viditeľným		Podakovanie	198
ŠIESTA KAPITOLA		O autoroch	198
Dar viery	97	PRÍLOHA	
Sila veriť		Texty použitých piesní v angličtine	199
SIEDMA KAPITOLA			
Dar uzdravovania	112		
Božská sila pre telo, dušu a ducha			

Úvod

PRVÁ KAPITOLA

Živý v Božom Duchu

„Všetkých naplnil Duch Svätý“ (Sk 2, 4).

Pre učeníkov to bolo chaotické obdobie. Ježišovo kruté ukrižovanie zanechalo v mnohých z nich obavy a naplnilo ich strachom. Zlomilo im to srdce. Potom však Ježiš vstal z mŕtvych, niektorým z nich sa aj zjavil, povzbudil ich a utešil a vyše mesiaca ich vyučoval. No zrazu bol znova preč a slávne vystúpil do neba. Svojim nasledovníkom sľúbil, že ich bude viesť Duch Svätý. Lenže oni netušili, čo to vlastne znamená. Zistili to až v deň Turíc, keď sa ocitli uprostred božského hukotu.

„Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť“ (Sk 2, 2 – 4).

Hovorenie jazykmi bolo len jedným z mnohých darov, ktoré Duch Svätý vylial na týchto Ježišových nasledovníkov. Duch dal učeníkom moc robiť zásadné rozhodnutia, prorokovať o budúcich udalostiach, uzdravovať chorých, rozpoznávať prítomnosť zlých duchov a šíriť jeho posolstvo po celom svete.

Tieto udalosti mali nadprirodzený pôvod, neboli dôsledkom davovej psychózy. Dary Ducha tiež priniesli dôkaz, že rodiace sa kresťanské hnutie je viac než len ďalšie nové náboženské hnutie na Blízkom východe. Kresťanský Boh dával kresťanom skutočnú nadprirodzenú moc.

Svätý Bazil Veľký, cirkevný otec zo 4. storočia, opísal úlohu Ducha vo svojom klasickom diele *O Duchu Svätom* takto:

„Tak ako slnečný lúč, ktorý po dopade na svetlé a priehľadné telesá robí tieto telesá mimoriadne jasnými a spôsobuje, že zo seba vyžarujú lesk, tak aj duše, ktoré nesú Ducha a ktoré sú ním osvietené, sa samy stávajú duchovnými a vysielajú milosť iným. Takto k nám prichádza predvídanie budúcnosti, chápanie tajomstiev, rozlišovanie toho, čo je skryté, delenie sa o dobré dary, nebeské občianstvo, miesto v chóre anjelov, radosť bez konca, zotrvávanie v Bohu, pripodobnenie sa Bohu a to, čo je najlepšie zo všetkého, zbožštenie.“¹

¹ William A. Jurgens, *The Faith of the Early Fathers*, 2. zväzok, Collegeville, Minesota, Liturgical Press, 1970.

Oheň chladne

No podľa všetkého sa všetci nezhodli s Bazilovým pozitívnym hodnotením neutíchajúceho pôsobenia Ducha v Cirkvi. Svätý Ján Zlatoústý, konštantínopolský arcibiskup, žil v rovnakom čase ako Bazil, no jeho správa nebola až taká pozitívna. Ján sa sťažoval, že pôsobenie Ducha nie je také silné ako za starých dobrých čias.

„Súčasná Cirkev je ako žena, ktorá zo svojho niekdajšieho blahobytu upadla do biedy a v mnohých ohľadoch si zachováva len symboly dávnej prosperity. Vystavuje síce na obdiv schránky a truhlice svojich zlatých ozdôb, ale v skutočnosti je zbavená bohatstva. Súčasná Cirkev predstavuje takúto ženu... Z tých dávnych čias zostali len symboly chariziem.“²

Svätý Augustín, jeden z najvýznamnejších kresťanských teológov všetkých čias, priznal, že zatiaľ čo on a jeho kolegovia teológovia strávili veľa času rozvíjaním bohatej teológie o Ježišovi Kristovi (teda kristológie), teológii Ducha Svätého (teda pneumatológii) venovali len málo pozornosti. V knihe *Viera a Vyznanie viery* sa preto vyjadril takto:

„Témou Ducha Svätého sa však veľkí a učené komentátori Svätého písma ešte nezaoberali dostatočne a ani tak dôkladne, aby sme mohli ľahko pochopiť, čo je mu vlastné.“³

² Jeff Oliver, *Pentecost to the Present*, Book 1: Early Prophetic and Spiritual Gifts Movements. Newberry, Florida, Bridge-Logos, 2017, Kindle, s. 249.

³ William A. Jurgens, *The Faith of the Early Fathers*. 1. zväzok, Collegeville, Minnesota, Liturgical Press, 1970.

V priebehu storočí sa niektorí cirkevní predstavitelia prestali spoliehať na to, že Cirkev bude viesť a rozvíjať Duch Svätý, a namiesto toho sa obrátili na organizačné schopnosti a administratívu, vládnu moc či marketingové techniky. Je to akoby sme sa snažili obliecť Ducha do perfektného obleku s kravatou, aby tak zodpovedal našim kultúrnym preferenciám. Ibaže Duch takýmto snahám odoláva.

Sociológovia tvrdia, že takýto „posun“ sa vyskytuje bežne, pretože organizácie – náboženské aj svetské – časom strácajú zo zreteľa svoju základnú víziu. Organizácie prechádzajú životnými cyklami, a preto potrebujú reformátorov alebo generálnych riaditeľov, ktorí by v nich vykonali totálnu zmenu.

Oheň Ducha, ktorý padol na Turíce, nikdy nevyhasol, ale v priebehu vekov občas ochladol. Dnes je mnoho ľudí v katolíckych, protestantských, evanjelických i pravoslávnych cirkvách pokrstených v mene Otca, Syna a Ducha Svätého. No v ich každodennej kresťanskej skúsenosti často chýba aktívna a mocná prítomnosť Ducha.

Spomínam si na rozhovor s mužom, ktorý bol priam stelesnením tohto problému. Bol to pritom zbožný muž, štyridsiatnik, ktorý pracoval ako ochrankár na jednom z mojich koncertov. Spýtal sa ma: „Čo je to vlastne ten Duch Svätý?“ Bol to dobrý katolík a aktívne pracoval vo svojej farnosti. Rozumel Bohu Otcovi a Ježišovi Synovi, ale nedokázal pochopiť Ducha Svätého.

A nie je sám.

Ocenil som jeho úprimnosť a povedal som mu, že snažiť sa vysvetliť Božieho Ducha je ako snažiť sa opísať čokoládovú tortu niekomu, kto nikdy neochutnal jej sladkosť. „Nikdy skutočne nepochopíš tú vec, zvanú čokoládová torta, bez toho, žeby si si do nej nezahryzol a nezažil to

na vlastnej koži,“ povedal som mu, keď som ho povzbudzoval, aby hľadal vedenie Ducha.

Obnova a oživenie

Pre ľudí v Amerike boli 60. roky chaotickým obdobím. Toto desaťročie prinieslo zložité kultúrne zápasy o vojnu a mier, lásku a sex, náboženstvo a duchovnosť, generačné rozdiely, hudbu a drogy. Bolo to obdobie, keď sa mnohí obávali konca sveta, a to buď v dôsledku ničivej sily vojny s atómovými zbraňami, alebo pre Kristov návrat.

Začiatkom 70. rokov som bol zapáleným, znovuzrodeným mužom hrajúcim na gitare. Bol som členom takzvaného „Ježišovho hnutia“, ktoré krátko predtým zachvátilo celú krajinu a pritiahlo mnoho mladých ľudí ku Kristovi. Vďaka tomuto hnutiu som sa po úspešnom rokenrolovom živote vrátil k viere v Ježiša. Od kariéry hráča svetského country rocku som prešiel do hudobnej služby zameranej na to, čo sme jednoducho nazývali „Ježišovou hudbou“. Bolo to ešte predtým, než sa z nej vyvinulo celé odvetvie súčasnej kresťanskej hudby – niekedy označovanej anglickou skratkou CCM (*Christian Contemporary Music*) –, ktoré jestvuje dodnes.

Zároveň v tom istom čase vnieslo oheň Ducha do mnohých katolíckych, episkopálnych, luteránskych i evanjelických cirkví charizmatické hnutie.

Mnohí z nás, ktorí prišli ku Kristovi v tých búrlivých časoch, zažili počas svojho obrátenia prejavy Božej prítomnosti, takže bolo pre nás „prirodzené“ očakávať, že spolu s naším rastom vo viere budú pokračovať aj tieto „nadprirodzené“ skúsenosti. Strávili sme veľa hodín štúdiom, diskusiami a hľadaním Božích duchovných darov.

Keď som sa na svojich koncertoch stretol s katolíckymi charizmatikmi, videl som, že sú to milí ľudia. Zdalo sa, že majú o čosi jemnejšieho ducha ako klasickí letničiar, s ktorými som prišiel do styku a ktorých dejiny siahajú až k prebudeniu na Azusa Street na začiatku 20. storočia. Mnohí katolícki charismatici, ktorých som stretol, vo mne budili dojem, že majú „hlboké korene“. Spájali totiž *vlastnú skúsenosť* s Duchom s *predchádzajúcim pôsobením Ducha* v dejinách Cirkvi vrátane svätých, zázrakov a mystickej teológie.

Chcel som sa toho o Duchu dozvedieť viac, ale keď som hľadal väčšiu hĺbkú, než akú ponúkala povrchná charizmatická teológia tej doby, zistil som, že Augustín má stále pravdu: pneumatológia je dosť zanedbávanou oblasťou súčasného štúdia.

Vtedy som prišiel na to, že ma to ťahá k svätým a cirkevným otcom a k štúdiu cirkevných dejín. Mnohí svätí vrátane svätého Františka prijímali vo svojej službe silu a dary Ducha. Keď som študoval spisy cirkevných otcov – vodcov a učencov, ktorí žili v prvých storočiach Cirkvi –, videl som, že slúžili v sile Ducha Svätého a vo svojom živote preukazovali evanjeliovú horlivosť a lásku k Ježišovi.

Čím viac som študoval dejiny Cirkvi, tým väčšmi som si všimol, že sa v nich objavuje istý model. V časoch, keď oheň Ducha ochladol, Boh takpovediac zvýšil teplotu cez činnosť obnovy a reformy. Vďaka svojej angažovanosti v charizmatickom hnutí som mal i ja účasť na ostatnom z týchto pravidelných duchovných prebudení, ktoré Boh z času na čas prináša.

Uvedomil som si, že túto svoju vášeň pre duchovné veci potrebujem niekde uplatniť, a tak som sa presťahoval do františkánskeho exercičného centra v Indianapolise. Tam som sa ponoril do činnosti v miestnom katolíckom charizmatickom hnutí, ktoré tam obnovovalo farnosti.

Časom som sa z exercičného centra odšťahoval a prijal som pustovnický spôsob života. Po niekoľkých rokoch začalo okolo mňa vyrastať nové spoločenstvo charizmatických katolíkov. Z tejto spoločnej skúsenosti sa zrodili Milosrdní bratia a sestry – charizmatické a kontemplatívne spoločenstvo, ktoré zostáva spolu aj po desaťročiach.

Posilnení Duchom

Apoštoli žili s Ježišom vyše troch rokov. Vypočuli si od neho nespočetné množstvo poučení. Videli ho robiť nespočetné množstvo zázrakov vrátane vzkriesení najmenej troch ľudí. Videli ho ukrižovaného pre jeho službu a potom – čo bolo až neuveriteľné – boli i svedkami jeho zmŕtvychvstania!

Človek by si pomyslel, že po toľkom čase by už mali dostať dostatočné vedenie a príklad, ktoré by ich pripravili na život podľa učenia ich učiteľa. Ježiš im však povedal, že ešte nemajú všetko, čo budú potrebovať na plnenie svojho poslania a budovanie jeho Cirkvi. Povedal im, aby počkali v Jeruzaleme, kým nedostanú silu od Ducha Svätého. K tomuto prisľúbenému zoslaniu moci došlo v deň Turíc.

Zaujímalo by ma, či dnes kresťania zápasia s podobnými ťažkosťami ako Ježišovi učeníci. Mnohí z nás navštevujú veľké kostoly, počúvajú kázne vysoko kvalifikovaných kazateľov, spievajú bohoslužobné piesne pod vedením vynikajúcich hudobníkov a prijímajú sviatosti. Možno dokonca čítame kresťanské knihy, počúvame kresťanskú hudbu alebo sledujeme iné kresťanské médiá.

Ale urobili sme, čo bolo prikázané apoštolom? Nechali sme sa posilniť Duchom Svätým?

V tradičných cirkvách často mumleme liturgické odpovede alebo bezducho spievame piesne, pričom takéto obrady „vydržíme“, kým čakáme na dobrú kázeň alebo sviatostný zážitok. To je však poľutovaniahodné.

Duch totiž môže vdýchnuť nášmu liturgickému sláveniu nový život a nadšenie, ale o tento dar musíme prosiť a prijať ho.

Naše bohoslužby by mali pôsobiť Duchom roznečovať, nie ho udúšať. Naše spoločné slávenia by sme si mali užívať, nie ich len pretrpieť. Mali by sme sa pri nich zapájať do diania, nie byť znudení alebo premýšľať o obede.

V súčasných cirkvách môžeme spievať, tancovať či tlieskať popri energetickej hudbe, veľakrát napísanej a zloženej lídrami charizmatických bohoslužieb a chvál. Uvedomujeme si však, že uctievanie Boha je viac ako poskakovanie a hopsanie, viac než volanie z plných pľúc v reakcii na hlasnú, energicky hrajúcu kapelu? Je naše uctievanie posilnené Duchom Svätým, alebo nás len priťahujú a povzbudzujú dobré kapely, silné ozvučenie a blikajúce svetlá? Je to teda duchovné uctievanie alebo ľudský emocionalizmus?

Na druhej strane mnohí veriaci na celom svete dnes pravidelne zažívajú pôsobenie Ducha. Medzi členmi nášho spoločenstva a ľuďmi, ktorých stretávam na svojich koncertoch, som si všimol hlbší záujem o pôsobenie Ducha Svätého. Počúvam správy o moci Ducha, ktorá na ľudí dopadá novým a neošúchaným spôsobom prostredníctvom konferencií, skupín alebo hnutí.

Som vďačný za tieto známky života a mám nádej.

Zároveň sa však zdá, že Kristova Cirkev trpí. Sexuálne škandály otriasajú nielen Katolíckou cirkvou, ale tiež južanskými baptistami, ako aj inými kresťanskými skupinami. Celkovo vo svete klesá percento ľudí, ktorí pravidelne

chodia do kostola. Mnohé zbory sú rozdelené na bojujúce skupiny „liberálov“ a „konzervatívov“. Najrýchlejšie rastúcou náboženskou skupinou v Amerike sú v súčasnosti takzvaní *nones* – teda ľudia, ktorí sa nehlásia k žiadnemu náboženstvu, ľudia bez vyznania.

Nádej v Bohu

Do tejto doby, v ktorej sú mnohí ľudia znechutení, chcem priniesť posolstvo viery a povzbudenia. Verím, že ak budeme prosieť Boha, aby nám dal silu svojho Ducha, urobí to a robí to aj v tejto chvíli.

Pripájam sa teda k žalmistovi v speve:

„Prečo si smutná, duša moja?

A prečo sa chveješ?

Dúfaj v Pána,

lebo ho ešte budem velebiť,

moju spásu a môjho Boha“ (Ž 42, 6).

Ako zakladateľ a predstavený mníšskej komunity, ktorá spája charizmatickú a kontemplatívnu oblasť, ako aj liturgickú a spontánnu modlitbu, som mal často možnosť prednášať a učiť o Duchu Svätom.

Na tieto príležitosti som sa pripravoval štúdiom pôsobenia Ducha Svätého – od čias stvorenia vesmíru, cez Kristovo verejné účinkovanie a jeho ranú Cirkev, cez Duchom naplnených pústnych otcov a matiek až po obdobia duchovnej obnovy a prebudenia, ku ktorým dochádzalo a stále dochádza v priebehu dejín.

V tejto knihe sa chcem podeliť o toto bohatstvo múdrosti s čitateľmi zo všetkých kresťanských tradícií;

s čitateľmi, ktorí túžia po Duchu, ale možno toho nevedia veľa o cirkevných dejinách, svätých alebo pneumatológii.

Podelím sa s vami aj o osobné príbehy z mojej vlastnej cesty Ježišovho učeníka a charizmatického katolíka, ktorá trvá už desiatky rokov – nie preto, že by som si myslel, že sa vyrovnám svätým, ale preto, že verím, že vás povzbudí fakt, že aj taký biedny učeník ako ja môže prijímať a používať slávne dary Ducha.

Modlím sa za to, aby ste našli vedenie, ktoré vám pomôže prežívať Ducha Svätého ešte mocnejším spôsobom. Začnime tým, že lepšie pochopíme Ducha, ktorý nám dáva dobré dary.

DRUHÁ KAPITOLA

Duch a dary

„Aby si roznechoval Boží dar..." (2 Tim 1, 6).

Kto je to vlastne Duch Svätý? Biblia opisuje tretiu osobu Najsvätejšej Trojice rôznymi slovami:

- **OHEŇ.** Duch Svätý sa zjavil v deň Turíc v podobe „ohnivých jazykov“ (Sk 2, 3).
- **VIETOR.** Ježiš prirovnal nepredvídateľného Ducha k vanúcemu vetru. „Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha“ (Jn 3, 8). Duch sa v celom Novom zákone označuje gréckym slovom *pneuma* (čo znamená „dych“ alebo „vietor“).
- **SILA.** Grécke slovo, ktoré Nový zákon používa na opis Božej zázračnej moci, je *dynamis*, z ktorého je odvodené aj naše slovo dynamit.

Tieto biblické opisy sú užitočné, ale existuje jedno porovnanie zo súčasnosti, ktoré môže byť ešte užitočnejšie: elektrina. Moc Ducha má čosi spoločné s elektrickým vedením, ktoré pomocou drôtov vedie elektrinu cez múry našich domov. V týchto drôtoch sa nachádza elektrina, pripravená poháňať naše televízory, spotrebiče a iné zariadenia. Aby sme však mali k tejto sile prístup, musíme svoje zariadenia zapojiť do elektrickej siete a zapnúť. Lebo bez elektriny je človeku nanič aj ten najvýkonnejší počítač.

To isté platí aj o moci Ducha. Musíme sa zapojiť a zapnúť. Ty a ja sme už Ducha prijali prostredníctvom našej viery v Krista, nášho krstu, birmovania, cez sviatosti, Božie slovo v Písme, Cirkev a veľkolepé Božie stvorenie. No aby sme dostali aktivovali svoj dar Ducha, musíme zájsť ešte ďalej. Musíme aktívne spolupracovať s Duchom a usilovať sa objaviť jeho mocnú prítomnosť v našom živote.

Čím lepšie pochopíme, kto je Duch, a čím viac sa budeme snažiť zapojiť túto silu, tým s väčšou pravdepodobnosťou Duch zasiahne do nášho života a posilní nás.

Duch Svätý – stručné dejiny

Mnohí ľudia sa domnievajú, že Duch Svätý sa náhle a po prvýkrát objavil v deň Turíc. Takýto pohľad však prehliada veľmi dlhú históriu Ducha Svätého.

Duch v Starom zákone

Duch bol s Bohom Otcom od samého začiatku, „vznášal sa nad vodami“ pri stvorení vesmíru (Gn 1, 2).